

עין משפט
גור מזה

ב:

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

מסורת הש"ס

(א) קדישין פ"ג טו טעמיה
(ב) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל
(ג) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל
(ד) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל
(ה) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל
(ו) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל

הגהות הב"ח

(א) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל
(ב) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל
(ג) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל
(ד) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל
(ה) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל
(ו) ז"ל וז"ל וז"ל וז"ל

מוסף רש"י

ולחזי וזי ממאן נקט.
קא ק"י של קיבל משעת
אלא מחמת מהס, הא ודאי
מכרי דבי וזי נתמן קיבל
ידושו' ד' כ"ד אלו
ואלו באין לידי שבועת
שוא, נחין לביד לישבע
שבעת שני מנייהס,
ליתמידי דאי משקת
שביעות מה, אמר
דמא סומכוס אפילו ברי
וברי, דשניס עיניס
טעמיה נר, ואפילו הכי
דחכמי טיפין ברי ל' אפילו
חיי ואפילו הכי כיון דלבי
דלא מספקא מאן קאמר
קיסטת חילקין וז"ל וז"ל

א' תנא מציעא, משום דמורה ואמר חכראי לאו מידי חקר לכן תפיס אע"ג שידוע שחזירו מלאה ורמו רבנן שבעה עליה כדי שיפרוש אבל מקח וממכר דליכא למימר הכי שאם יודע שחזירו קנאה לא היו תפיס ומדמתיס בה כבוד שלו הוא ונתרצה המוכר כדמסיק לקמן דנקיט וזי ממרווייהו אימא לא ישבע דמשום שבעה לא יפרוש שהרי סבור הוא לומר אמת קמ"ל דאפ"ה ישבע והיכא שודאי אינו סבור לומר אמת כגון דקא טעין כל אחד אני ארגמיה שאחד מהן טוען שקר צמוד או כגון שניס אדוקין בשטר דלקמן (דף טו.) התם פשיטא דחילוקין בשבעה דע"י שבעה ודאי יפרוש דקשיד אמתונא לא חשיד אשבעתא: ולחזי וזי ממאן נקט. פ"ש"י נשאל למוכר ואע"ג דאין המוכר נאמן כשאין מקחו צידו כדאי בעשרה יחסין וקדישין דף עג: ושם ד"ה בדי' ה"מ דנקיט מתרווייהו אבל בדקיקט מחד נאמן אפילו אין מקחו צידו וגרסינן בתר הכי ולא ידעין ומתנס דקא לפרש כן דהכא פריך ספיר דאע"ג דאין מקחו צידו נאמן הוא כעד אחד ואמתי שניס נענשן אומי שהמוכר מסייעו יפטר משבעה ואידך ישבע שבעה דלורייתא והשאל גרס ספיר ולא ידע דאי ידע היה נאמן כעד אחד ומיהו ה"מ לשני דליתיה קמן דנשיליה ור"י מפרש דנשאל להם ממי קבל המוכר המעות שאין אלו חושדין אותן לשקר ביה לומר נתמי והוא לא נתן וגם הם אינם חלוקים אלא למי נתרצה המוכר אבל נגימית המעות אינם חלוקין: **לימא** מתני' דאם כבן נגם, מנינו למימר ידע שפיר דמתני' אפטר דתרווייהו כדדי אגבהה ומ"מ פריך שחילוקין בלא שבעה אחרי שאפטר לנא לדי שבעה שוא ומשני התם ודאי איכא שבעה שוא: **התם** דלא תפיס תרווייהו, כ"א האחד ואע"ג דלפי צעומדת צאגס אית להו לרבנן המוציא מחזירו עליו הראיה מ"מ מיקרי האחד

ו א מ פ"כ מסלמת
ממיה הלל' ד ועיין
בשעת וימית' מתנ' שני
פ"כ טעמיה ד"מ פ"י רב
טעמ' פ:

רבינו הגנאל

ואמרי אי הכי נשאל
למוכר למי מהן סבור
וממי קבל דמיה ושינון
באומר לא ידעתי אמרי
שנינו תבעה ספיר
לקנותה ואמרי לתן מי
שינון לי דמיה הרי היא
מכורה לו ונתן לי א' מהן
דמיס והאי השליך הפעות
למי ולקחו תהלי' ואמי
יודע כי מהן שנתן ואמי
השליך כגון זה שנינו
שינון נשבעין וחילקין.
ובינין שא' הוא שקנה והאי
טוען בשקר ותני תנא
שינון נשבעין ונטולין
סליל דהאי תנא לא
חייש לשבועת שוא של
אחד מהן, מתני' דלא
כבן נגם דאי כן נגם
הוא חייש וקמי' שנינו
נטולין בלא שבועת, וברי
כן נגם לא נשבעין ונטולין
פרק הל' נשבעין שבועתה
הלכה ותני על מוסף.
ודחינן אפי' תימא בן
נגם [תנא] איכא לימיר
שבעת דתמן שיש בלא
אגבהה וה"ה בקניינא
שעתין בא' קנאה ואין
ביעתין שבועת שוא, תב
אמרי לימא מתני' דלא
כסומכוס דאמר מהן
המוטל בספק חולקין בלא
שבועת דתמן שיש שבעה
את הפרה ונמצאת עובדה
בעיה וזי, ואמרי כבני'
אריי אמר שמואל ז'
דברי סומכוס אבל חכמים
אמריס זה כלל [גדול]
ברין המוציא מחזירו
עלי הראיה, תני נמי
הכי שור שנתן את הפרה
ונמצא עובדה בעיה
ואינו יודע אם עד
שלא נגחה ילידה ואם
משנתה ילידה משלם
חיי' לפרה ורביעי וזי
לולד דברי סומכוס וחיוב
המני' ו' ואמרי אלא מאי
מתני' אית סומכוס
אלא כרבנן אמאי נשבעין
והוא המוציא מחזירו
עלי הראיה אמרי, ופריך
היכא תפיס חז' ואידך
טעין עליה אמר רבנן
הפסי' לה אמר רבנן
תפיס לה אמר רבנן
חילקין בשבועת, אלא
אי אמרת סומכוס השתא
ומה התם דלא תפיס
תרווייהו וכו', וברי רבה
בר [רב] הונא דאמר אמר
סומכוס אפי' ברי וברי
בהמחליף פרה בחמור
כפי השאל את הפרה
דבריו ר' חייא בר אבא
אמר סומכוס אפי' ברי
וברי כרבה בר [רב] הונא
בסוף פ' המניח את הכר.

דאמר ואמר, מורה הימר לעלמו לחאוח בה בלא משפט: לאו מידי מסר, אינו מספיק כלום צננס בלא לו ואף בלא טורח: אבל מקח וממכר דליכא למימר הכי, ואע"ג שזה גם הוא נתן את המעות למוכר כדאוקמינן לקמן דנקט מתרווייהו מד מדעמיה ומד בע"כ וכשחילוקו יכול זה חזי מעומיו חזי חזי מעומיו אפ"ה חסרון הוא אללו דאי לא היה צריך לה לא היה מהדר אצמרה למזונה חזי שכל לחלוק ולימן חזי דמיס שלא כדון מחסרו: דמי קא ישיבנא, דמיס חזי רוצה לימן: אבל מליאס דליכא למימר, חכרי ילך וימלא אחרת זה ודאי מחסרו ממון: ולחזי וזי ממאן נקט. נשאל את המוכר ממי קיבל דמיה דתניא דקדישין (דף עג:): נאמן בעל המקח לומר לה מוכרתי ולזה לא מוכרתי, ואע"ג דמסיס ד"א מסקמו צידו אבל אין מקחו צידו אינו נאמן שלא נתן לצ' לצד כן להיות זכור מאחר ששניס חזרו אחריו כפיסוק דמיה הא אוקימנא התם דנקט וזי מתרווייהו מחד מדעמיה ומחד בע"כ דכיון דלא עליה רמיא לאסהודי לא דק כולי האי להיות זכור משהלכו מלפניו הי מדעמיה וזי בע"כ אבל היכא דלא קיבל דמיס אלא מחד מוכר דכיר ליה: לא לריכא דנקט וזי ממרווייהו ה"ג ולא ידעין מהי מדעמיה ומסי בעל כורחיה, ולא גרסי' ולא ידע דאפ"י ידע כזו אין המוכר נאמן משהלכו כדמוקי התם: מפני', דמשבע לתרווייהו ומד משבע דשקירא: דלא כבן נגם, דמסכת שבעות (דף מה.) גבי מוני על פנקסו: אלו ואלו, באין לב"ד על מנת לישבע אחד מהם לשוא אחר בעל הבית לחזנין תן לבני חטיס דניגר ועלי לשלם או לפועלים כסלע מעות שאני חייב בשכרם ועלי ליתן סלע הוא אומר נתמי והוא אומר לא נתלמי ושיניה מוכעין את בעה"ב שנייהם נשבעין ונטולין מבעל הבית אמר בן נגם כיצד אלו ואלו באין לדי שבעת שוא אלא שנייהם נטולין בלא שבעה: אימור כדדי הדדי

דאמר ואמר, מורה הימר לעלמו לחאוח בה בלא משפט: לאו מידי מסר, אינו מספיק כלום צננס בלא לו ואף בלא טורח: אבל מקח וממכר דליכא למימר הכי, ואע"ג שזה גם הוא נתן את המעות למוכר כדאוקמינן לקמן דנקט מתרווייהו מד מדעמיה ומד בע"כ וכשחילוקו יכול זה חזי מעומיו חזי חזי מעומיו אפ"ה חסרון הוא אללו דאי לא היה צריך לה לא היה מהדר אצמרה למזונה חזי שכל לחלוק ולימן חזי דמיס שלא כדון מחסרו: דמי קא ישיבנא, דמיס חזי רוצה לימן: אבל מליאס דליכא למימר, חכרי ילך וימלא אחרת זה ודאי מחסרו ממון: ולחזי וזי ממאן נקט. נשאל את המוכר ממי קיבל דמיה דתניא דקדישין (דף עג:): נאמן בעל המקח לומר לה מוכרתי ולזה לא מוכרתי, ואע"ג דמסיס ד"א מסקמו צידו אבל אין מקחו צידו אינו נאמן שלא נתן לצ' לצד כן להיות זכור מאחר ששניס חזרו אחריו כפיסוק דמיה הא אוקימנא התם דנקט וזי מתרווייהו מחד מדעמיה ומחד בע"כ דכיון דלא עליה רמיא לאסהודי לא דק כולי האי להיות זכור משהלכו מלפניו הי מדעמיה וזי בע"כ אבל היכא דלא קיבל דמיס אלא מחד מוכר דכיר ליה: לא לריכא דנקט וזי ממרווייהו ה"ג ולא ידעין מהי מדעמיה ומסי בעל כורחיה, ולא גרסי' ולא ידע דאפ"י ידע כזו אין המוכר נאמן משהלכו כדמוקי התם: מפני', דמשבע לתרווייהו ומד משבע דשקירא: דלא כבן נגם, דמסכת שבעות (דף מה.) גבי מוני על פנקסו: אלו ואלו, באין לב"ד על מנת לישבע אחד מהם לשוא אחר בעל הבית לחזנין תן לבני חטיס דניגר ועלי לשלם או לפועלים כסלע מעות שאני חייב בשכרם ועלי ליתן סלע הוא אומר נתמי והוא אומר לא נתלמי ושיניה מוכעין את בעה"ב שנייהם נשבעין ונטולין מבעל הבית אמר בן נגם כיצד אלו ואלו באין לדי שבעת שוא אלא שנייהם נטולין בלא שבעה: אימור כדדי הדדי

אגבהה, למיאה וכל אחד ואחד חזי הגבהה מחילה וכולה שלי וזי משבע על חזיה קושטא משבע, ולענין מקח וממכר נמי שאל לשנייהם נתרצה: כסומכוס, צבא קמא גבי שור שנגח את הפרה ונמצא עובדה בלדה (דף מו.): עליו הראיה, בעדים ואי לא גבי מידי והכא חולקין [בשבעה]: ה"ג אי אמרס בשלמא רבנן פסיס דלא ספסי סרווייהו אמור רבנן כו' הכא דספסי סרווייהו פלגי בשבעה אלא אי אמרת סומכוס ומה התם דלא ספסי סרווייהו אמר סומכוס פלגי בלא שבעה הכא דספסי סרווייהו לא כל שכן: סרווייהו ספסי, ואין כאן מוציא מחזירו: בשבעה פלגי לה, כיון דמחסר גוביינא בזה שחזירו מופס דהאי תפיס כולה והאי תפיס [בצולה] לא קיס להו לרבנן להוציא ממון מחוקמו כדדי כדאמר' התם לרבנן דבעי ראייה הגריכוס שבעה: שאל ושאל, כי התם דקמיני מאלא עובדה בלדה ואין ידוע אם עד שלא ילידה נגחה אם משלידה נגחה ולח מת הולד משמת הנגיחה אלא מאליו וכיון דכל חד שאל טעין ליכא למרמי עליהו שבעה: דרבה בר רב הונא, כפרק הסואל לקמן (דף ק:), דררא דמונא, חסרון ממון, שאם יפרע זה שלא כדון היו חסרון ממון ואם נפטרטו שלא כדון נמצא זה חקר ולד פרתו: ומה התם דריכא דררא דמונא כו', איזה מהן שמפסיס חזי שלא כדון אמה מחסרו ממון: ואיכא

אגבהה, למיאה וכל אחד ואחד חזי הגבהה מחילה וכולה שלי וזי משבע על חזיה קושטא משבע, ולענין מקח וממכר נמי שאל לשנייהם נתרצה: כסומכוס, צבא קמא גבי שור שנגח את הפרה ונמצא עובדה בלדה (דף מו.): עליו הראיה, בעדים ואי לא גבי מידי והכא חולקין [בשבעה]: ה"ג אי אמרס בשלמא רבנן פסיס דלא ספסי סרווייהו אמור רבנן כו' הכא דספסי סרווייהו פלגי בשבעה אלא אי אמרת סומכוס ומה התם דלא ספסי סרווייהו אמר סומכוס פלגי בלא שבעה הכא דספסי סרווייהו לא כל שכן: סרווייהו ספסי, ואין כאן מוציא מחזירו: בשבעה פלגי לה, כיון דמחסר גוביינא בזה שחזירו מופס דהאי תפיס כולה והאי תפיס [בצולה] לא קיס להו לרבנן להוציא ממון מחוקמו כדדי כדאמר' התם לרבנן דבעי ראייה הגריכוס שבעה: שאל ושאל, כי התם דקמיני מאלא עובדה בלדה ואין ידוע אם עד שלא ילידה נגחה אם משלידה נגחה ולח מת הולד משמת הנגיחה אלא מאליו וכיון דכל חד שאל טעין ליכא למרמי עליהו שבעה: דרבה בר רב הונא, כפרק הסואל לקמן (דף ק:), דררא דמונא, חסרון ממון, שאם יפרע זה שלא כדון היו חסרון ממון ואם נפטרטו שלא כדון נמצא זה חקר ולד פרתו: ומה התם דריכא דררא דמונא כו', איזה מהן שמפסיס חזי שלא כדון אמה מחסרו ממון: ואיכא

התם